

'Ketels met honderd liter hoestsiroop stonden op het vuur'

Familie Hupperetz: 150 jaar in de openbare farmacie

Opvolging is nooit een probleem geweest in de Limburgse apothekersfamilie Hupperetz. In 150 jaar tijd is er veel veranderd, maar volgens vader Jules en zoon Julian blijft het mooiste van het apothekersvak behouden. "Apothekers vinden altijd een oplossing, ze zijn erg plooibaar."

Auteur **Edwin Bos**

Gulpen is de bakermat van apothekersfamilie Hupperetz. Rond 1860 opende in dit Limburgse dorp heerboer Hupperetz een apotheek. Het begin van misschien wel de eerste apotheekketen van Nederland, want drie van zijn zonen werden ook apotheker. Ze beheerden apotheken in Gulpen, Weert en Den Haag.

Het interieur van de eerste apotheek in Gulpen is nog te bezichtigen in het cultuurhistorisch Museum Land van Valkenburg. "Ik ben er laatst met mijn zoon geweest. Heel bijzonder om met hem achter de balie te staan van de eerste Hupperetz-apotheek." Julian Hupperetz (40) is de vijfde generatie van dit Limburgse apothekersgeslacht en beherend apotheker van Apotheek Hupperetz in Weert. De huidige Hupperetz-apotheek is sinds 1898 familiebezit.

Receptenboeken

Wie opgroeit in een apothekersfamilie leert de geschiedenis van de farmacie uit de eerste hand. Julian keek al op jonge leeftijd in de handgeschreven receptenboeken van zijn overgrootvader, vol met typische Weerter-achternamen. Veel van deze families bezochten nog steeds de apotheek. "Op basis van

genetische profielen zouden we hun medicatie kunnen bewaken", grapt Julian.

Aan het eind van de negentiende eeuw werd alles nog met de hand bereid. Jules Hupperetz (75), de vader van Julian: "Mijn grootvader had één assistente in dienst: juffrouw Spitsen. Ze zat in de tuin te breien en liep snel de apotheek binnen als de deurbel ging. Met één recept was ze dan een uur bezig."

In Apotheek Hupperetz werd nog tot eind jaren negentig van de vorige eeuw intensief bereid. Toen Julian begin deze eeuw de apotheek overnam, stonden de ketels met honderd liter hoestsiroop nog op het vuur. "Tot in de jaren tachtig vormden patiënten tijdens een griepepidemie lange rijen voor de deur. Mijn vader stond dan soms tot tien uur 's avonds aan de balie."

Het veranderen van de bereidingen in de apotheek is een van de grootste verschillen tussen hun generaties. "Mijn vader heeft altijd het belang van bereidingen op maat onderstreept. Hoewel anders – cassettes en blaasspoelingen – bereiden we nog steeds." Ook de farmacotherapie is volgens Julian sterk veranderd door meer preventieve medicatie. Een ander belangrijk verschil met vroeger is de welhaast geëxplodeerde

**MIJN GROOT-
VADER HAD
ÉÉN ASSISTENTE
IN DIENST:
JUFFROUW
SPITSEN**

1987

Opheffing van het vestigingsbeleid, waarmee de KNMP grote invloed had op apotheekvestigingen.

1988

Prozac komt op de markt. Invoering van de vaste receptregelvergoeding.

1989

1990

Apotheekhoudenden mogen weer inkoopvoordelen (kortingen en bonussen) behalen op geneesmiddelen. PvdA-staatssecretaris van Volksgezondheid Hans Simons vindt het niet langer nodig dat de vergoeding per receptregel kostendekkend is.

1991

bureaucratie. Maar het mooiste aan het apothekersvak is nooit veranderd, concluderen vader en zoon. “Binnen alle regels kunnen we nog steeds iets extra’s doen voor patiënten: persoonlijke aandacht geven.”

Pharmaceutje

De verhalen van de familie Hupperetz vertellen de geschiedenis van de openbare farmacie. Zo vertrok de vader van Jules direct na de oorlog als militair apotheker naar Nederlands-Indië. Toen hij in 1947 terugkwam, werd hij voorzitter van de KNMP.

Zijn jaarredes werden integraal afgedrukt in het *Pharmaceutisch Weekblad*, vertelt Jules, die zelf ook hoofdbestuurslid is geweest van de KNMP. De familie Hupperetz heeft altijd een sterke band gehad met het *Pharmaceutisch Weekblad*. Jules leest ‘het pharmaceutje’ nog elke week. “Het is een beetje mijn hobby, overgenomen van mijn vader.”

In Apotheek Hupperetz is sinds 1902 nooit meer een PW weggegooid. Op zolder liggen 111 ingebonden jaargangen, vertelt Jules trots. Uitgezonderd 1943-1945: “In de oorlogsjaren moesten alle apothekers zich

aansluiten bij de Duitse Apothekerskamer. Het PW heette toen ‘het Orgaan’. Uit protest zijn die jaren nooit ingebonden.”

In de jaren zeventig was Jules lid van de KNMP-commissie Toekomst van de farmacie. Heeft hij vertrouwen in de toekomst van de jongste generatie? “Apothekers vinden altijd wel een oplossing. Ze zijn erg plooibaar.” Scheiding van zorg en distributie is volgens de heren geen realistisch toekomstscenario. Julian: “Naast voorlichting over interacties wil de patiënt ook weten waarom dat pilletje een ander kleur heeft. Product en therapie horen bij elkaar.”

Opvolging is nooit een probleem geweest binnen deze familie. Inmiddels staat met Julian de vijfde generatie achter de balie. Jules heeft geen druk uitgeoefend, zegt hij. “Mijn zonen wilden eerst wat anders studeren, maar kozen toch voor de farmacie.” Broer Patrick is apotheker in Tilburg. Tijdens het interview zit de 4-jarige Lucas, zoon van Julian, op de grond te spelen. “Wil jij later ook in de apotheek werken?”, vraagt zijn vader. Lucas lacht verlegen ... De kans is groot: ook zijn moeder is apotheker. ■

JULES, JULIAN EN LUCAS HUPPERETZ
IN HET INTERIEUR VAN DE EERSTE
HUPPERETZ-APOTHEEK UIT 1860.

1992

1993

1994

1995

1996

De KNMP bestaat 150 jaar.

Eerste geslaagde
synthese van paclitaxel.

Vaststelling van de
Nederlandse Apotheek
Norm (NAN).